

Voorzitter, geachte collega raadsleden en leden van het college, beste bezoekers hier in de zaal en kijkers thuis:

Het motto van ons betoog van de AB dit jaar is: Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

We beginnen met wat ons allemaal in Parkstad aangaat: men wil het voor de regio onmisbare Zuyderland ziekenhuis op onderdelen sluiten. Dat vindt de SP onaanvaardbaar. Op 23 september stonden wij samen met meer dan 3000 mensen in Heerlen te demonstreren voor het behoud van het Zuyderland ziekenhuis. Het was mooi, om samen met mensen uit de hele Oostelijke en Westelijke Mijnstreek, op te komen voor onze belangen.

In de Tweede Kamer werd zelfs een motie van SP aangenomen voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis voor onze streek. Wij zijn daar trots op.

Maar we moeten ons niet in slaap laten sussen. De strijd is nog lang niet gestreden. Wij vragen het College actief deel te nemen aan de strijd en om ook in de eigen mediakanalen hier veel meer aandacht aan te besteden. Kan het college dat toezeggen?

Een ander gezamenlijk belang betreft de mijnschade: Wij zijn blij dat er in oktober eindelijk een overeenkomst is getekend met het Rijk.

Stijgend mijnwater drukt op sommige plaatsen de bodem omhoog, waardoor er schade ontstaat aan woningen. Vanaf komend voorjaar kunnen mensen gelukkig álle mijnschade melden, in tegenstelling tot in het verleden. Dat is belangrijk voor de toekomst van het woningbestand, want zo blijft het aantrekkelijk om in Zuid-Limburg te gaan wonen. We vragen het college om hier uitgebreid en actief aandacht aan te besteden via de lokale media en via eigen nieuwskanalen en mensen, die mijnschade hebben, op te roepen om dit vooral te melden.

Overigens is het in 2024, 50 jaar geleden dat de laatste mijn gesloten werd en de SP wil dit niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Het zou mooi zijn, om dit in samenwerkingsverband te doen met de andere gemeenten met een mijnverleden.

Daarom dienen we over beide kwesties een motie in.

Motie 1: aandacht voor mijnschade

Motie 2: oproep tot gezamenlijke herdenking van de mijnsluiting.

Voorzitter, vandaag staat de begroting van onze stad centraal. In de krant heeft iedereen al kunnen lezen dat het college een aantal zaken stevig wil aanpakken, zoals armoede, jeugdoverlast, criminaliteit en laaggeletterdheid.

Wethouder Roland zegt: een uitkering voor zulke gezinnen is pleisters plakken.

Om zo'n gezin perspectief te geven moet er werk zijn. En dat is er, weet wethouder Geers, die inschat dat er zeker duizend banen bijkomen de komende jaren.

Het doel is dat deze vacatures ingevuld gaan worden door Kerkradenaren. Bijvoorbeeld inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij krijgen daardoor een perspectief en komen uit de armoede, wordt in het artikel gezegd.

Voorzitter, we willen allereerst wethouder Roland complimenteren met zijn keus van de SP-verkiezingsleus: PLEISTERS PLAKKEN HELPT NIET. Want de verkiezingsleus van de sociaalste partij van Nederland gebruiken, dat verdient echt een compliment.

Maar de SP bedoelt daarmee vooral dat de lonen omhoog moeten, aangezien er ook veel werkende armen zijn. Want nu blijft het toch pleisters plakken, helaas.

Het uurloon is laag en juist deze kwetsbare mensen raken ook nog hun toeslagen kwijt, waardoor ze in de armoede blijven. Daarbij gaan de huren ook nog omhoog en wonen deze mensen niet in de huizen, die de afgelopen jaren in Kerkrade gebouwd zijn, of komend jaar worden gebouwd. Die zijn allemaal voor het midden- en hoger segment. De sociale huurwoningen zijn in grote getalen verdwenen, kijk maar naar Rolduckerveld, Kan het college zeggen hoeveel sociale huurwoningen er de komende jaren bij komen en wat we gaan doen om te voorkomen, dat de groep werkende armen nog groter wordt?

Voorzitter, wij houden allemaal van Roda en ook van het WMC, maar dat wil niet zeggen dat we duur belastinggeld van burgers zomaar weg kunnen schenken, zonder dat we ons daarover de vraag stellen waardoor financiële problemen zijn ontstaan en wat er in de toekomst anders moet, om ditzelfde te voorkomen.

We hebben unaniem ingestemd met het kwijtschelden van de lening aan het WMC.

Ja, ook de SP heeft ingestemd, al is dit dossier, vanwege alle financiële perikelen, nog lang niet gesloten.

De SP heeft zelfs een motie ingediend om het WMC geen huur meer te laten betalen voor gebruik van het stadion.

Het WMC krijgt 120.000 euro subsidie per jaar van de gemeente, maar moet vrijwel dat hele bedrag ook aan huur betalen voor gebruik van het stadion tijdens het concours. Aangezien het stadion van de gemeente is, zou je zeggen: dat is nodeloos rondpompen van geld. Maar de huur voor het stadion gaat naar de BVO Roda, die het stadion mag exploiteren. Dus zo wordt Roda via het WMC extra gesubsidieerd, met geld uit de subsidiepot van de gemeente, dus geld van de burgers!

De gemeente betaalt het onderhoud van het stadion. En daarmee betaalt Kerkrade niet alleen de lasten van het stadion, maar ook nog de extra inkomsten voor Roda!

De afspraak is nu dat de inkomsten van het stadion weer naar de gemeente gaan, waar ze ook thuishoren, omdat de gemeente de eigenaar van het stadion is.

Maar ook dan vinden wij, dat de gemeente geen vergoeding hoeft van het WMC voor het gebruik van het stadion, want het is toch bizar zijn dat wanneer je subsidie krijgt, je die ook weer terug moet betalen aan de subsidieverstrekker, omdat je gebruik maakt van het stadion!!! Dan hoef je geen subsidie te krijgen toch?

Daarom brengen we onze motie, die al gesteund werd door het CDA, vandaag nogmaals in. En we hopen, dat alle fracties nu hiermee instemmen.

Motie 3: geen huurbetaling voor het WMC

De SP vindt ook, dat het krijgen van vrijkaarten aan wethouders en raadsleden moet stoppen.

We brengen ook deze ingediende motie nogmaals in, omdat we er op blijven hameren dat het krijgen van vrijkaarten voor raadsleden en wethouders in strijd is, met de door onszelf aangenomen gedragscode.

Dit geldt voor alle vrijkaarten voor evenementen, ook de vrijkaarten voor Guido Dieteren. Voorzitter, raadsleden ontvangen meer dan 1000 euro netto per maand. Het salaris van wethouders bij een fulltime aanstelling is ± 8000 euro bruto per maand. Daarnaast krijgen ze een riante onkostenvergoeding en reiskostenvergoeding en ze kunnen daarnaast nog representatiekosten declareren. Ons dunkt dat de burgers, waarvan velen zich nauwelijks een kaartje kunnen permitteren, dan niet hoeven bij te dragen aan het kaartje van gemeentebesturen. Maar ons belangrijkste argument is en blijft: vrijkaarten voor wethouders en raadsleden zijn in strijd met de door onszelf aangenomen gedragscode. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Motie 4: geen vrijkaarten voor college en raadsleden

Voorzitter, democratie en dualisme vormen de basis voor een goed beleid.

2023 was een heftig jaar voor Kerkrade gezien de problemen van het WMC en wederom van Roda.

Mede daardoor werd duidelijk dat de democratische besluitvorming en het dualisme onder grote druk staan in Kerkrade.

Voorzitter, de kern van het dualisme is, dat de raad en het college van B&W verschillende taken en verantwoordelijkheden hebben.

20 jaar geleden is het dualisme ingevoerd om het democratisch proces te bevorderen.

De taak van de raad is onder andere het controleren en aansturen van het college. De raad stelt de kaders en het college voert het beleid binnen die kaders uit. Dat controleren doe je als raad door onderzoek, waaronder vragen stellen. En natuurlijk hoort daar ook het beleid evalueren bij.

Pas dan kun je als raadslid een weloverwogen democratisch besluit nemen.

Voorzitter, dat brengt ons bij de kern van de democratie. Er wordt steevast gezegd bij het nemen van besluiten: de meerderheid heeft besloten, dus dat is democratisch. Maar is dat ook zo?

Een weloverwogen besluit nemen is iets heel anders, dan een besluit nemen met het doel de gelederen te sluiten binnen de coalitie. Te pas en te onpas afwijken van de vergaderorde met het doel de oppositie het spreken te beletten heeft niets met democratie.

Maar dit heeft te maken met de heerschappij van de meerderheid.

Als voorbeeld nemen we recentelijke besluiten.

- Per meerderheid beslissen dat een fractie een eigen ingebrachte motie niet mag toelichten.
- of dat een fractie niets mag zeggen over een motie die tegen **hun** wordt ingediend, iets dat op zich al een vreemde gang van zaken is!
- Of per meerderheid beslissen dat een fractie niet zoveel vragen mag stellen (wat de kern van het dualisme is en zelfs de morele en politieke plicht van elk raadslid is.
- Of per meerderheid beslissen om tweede termijnen af te schaffen, zodat fracties geen inbreng meer kunnen hebben in onderwerpen!
- Per meerderheid beslissen om moties van een oppositiepartij af te wijzen, maar ze vervolgens op een later tijdstip zelf indienen alsof het je eigen ideeën zijn, (kijk naar de hondenbelasting, kijk naar de motie m.b.t. zonnepanelen van het CDA).

Wij vragen dan ook aan de voorzitter, om dit in de toekomst niet meer toe te staan.

En overigens zijn we van mening, dat het geld voor de chronisch zieken terug moet naar die kwetsbare groep mensen. Dat is onze laatste motie.

Motie 5: geld terug naar de chronisch zieken

Tot zover de inbreng van de SP, ik dank u voor uw aandacht.